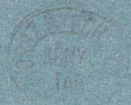

46.3

KÖNYVTÁRI

híradó

1960 október

K Ö N Y V T Á R I H I R A D Ó

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KÖZLÖNYE

Megjelenik havonta

IV.évfolyam 10.szám.

1960. október

KISz-SZERVEZETÜNK 1960. ÉVI MUNKÁJA

Alapszervezetünkben 1960. okt. 13-án tartottuk a vezetőségválasztó taggyűlést. Breiner Sándorné KISz-titkár értékelte az 1960-as évben elvégzett munkánkat, elmondta, hogy legfontosabb feladatunknak tartottuk az ifjuság közötti eszmei-politikai és erkölcsi nevelő munkát. A nevelő munka egyik konkrét megnyilvánulási formája taggyűléseink voltak. Az év legszebb taggyűlése az 1960. szeptember 8-án megtartott közös párt- és KISz taggyűlés volt. A Kossuth-Klubban Gázsó Pál, a budapesti KISz biz. tagja tartott beszédet a KISz kongresszus jelentőségéről. Ünnepeles pillanat volt, midőn KISz titkárunk átvette a párt ajándékát, a zászlót.

Értékeljük az 1959-60-as évi oktatási munkát. Alapszervezetünkön belül önálló KISz oktatás nem volt. A Pártszervezet által szervezett szemináriumokon vetünk részt és szakmai oktatáson. Az 1960-61-es oktatási évben 38 KISz tagunk vesz részt különböző szemináriumokon és szakmai oktatáson.

A politikai nevelő munkával szorosan összefügg egy jó kollektiva kialakítása, amely a könyvtár fiatalságának támogatását is élvezzi. KISz megmozdulásainkra KISz-en kívülieket is meghívtunk. Egyes fiatalok szívesen bekapcsolódnak - nemcsak kulturális megmozdulásainkba, hanem társadalmi munkákba is résztvesznek. Ilyen volt például a Kossuth Akadémia kertjében végzett társadalmi munka, vagy a Vörös Október TSz-ben végzett spenótszedés, vagy a 2-es könyvtárban végzett rohammunka. A kollektiva összekovácsolásának egyik módja lenne, hogy csütörtökönként szabad összejöveteleket tartanánk.

Alapszervezetünk a ránkháruló társadalmi munka kötelezettségéből 500 óra társadalmi munkát végzett el.

Meg kell említenünk, hogy nem végeztünk jó szervező munkát, a vásár-város parkosításaért rendezett megmozduláson, ahol a könyvtár szép számmal résztvett dolgozói között kevés KISz tag dolgozott.

A József Attila olvasómozgalom nálunk, sajnos nem járt sikerrel. KISz tagjaink közül Kiss Edit szerezte meg a mozgalom aranyfokozatát. A taggyűlésen elhatároztuk, hogy ezt a munkát szívügyünké tesszük, és felajánlottuk, hogy november 7.-i tisztületére a kerületi könyvtárakban megtalálható József Attila olvasómozgalom albumát 25 könyvvel kiegészítjük.

A VIII.ker. KISz bizottság versenyt rendez a kongresszusi bélyegek eladásáért. Az alapszervezetek versenyeznek majd egymással: ki ad el több bélyeget. A verseny nyertese vándorzászlót kap.

Ezután a taggyűlés 6 elvtársunkat felmentette a KISz tagsággal járó kötelezettségek alól. Ezek az elvtársak több éve vettek részt alapszervezetünk munkájában, jobbra, gördülékenyebbé, színvonalasabbá tették szervezetünk életét. A "köszönöm"-mel együtt arra kértük őket, hogy tanácsaikkal, tapasztalataikkal továbbra is segítsenek nekünk. Bucsuzóul oklevelet és kis ajándékot kaptak.

A felszólalások után Szederkényi Olga javaslatot tett az új vezetőség választására. A taggyűlés újra megválasztotta Breiner Sándornét titkárnak, Oláh Attilát, Reisler Ilonát, Tamás Évát és Tóth Jánosnét vezetőségi tagnak.

A november 12-én összeülő KISz értekezleten Breiner Sándorné lesz a küldöttünk. Ezen az értekezleten fogjuk megnyitni a DIVSz titkársága és alapszervezetünk által készített kiállítást "15 éves a DIVSz" címmel, melyet aztán könyvtárainkban fogunk vándoroltatni. Szőke elvtársnő pártszervezetünk titkára üdvözölte az új vezetőséget, majd felhívta a figyelmét, hogy különös gondot fordítson a KISz-en kívüliekkel való foglalkozásra, ne forduljon befelé, munkája egyik sarokköve ez legyen. A KISz tagok legyenek méltók a kommunista névre, váljanak igazi kommunistákká, hogy idővel a Párt soraiba léphessenek. Szőke elvtársnő befejezésül felajánlotta a Pártszervezet segítségét.

x

OKTÓBER 25-ÉN KEDDEN d.u. 1/2 6-kor a nemzetközi helyzetéről nyilvános pártnapot tartunk központunk ebédlőjében. Előadó: Pinczési Pál, a MTI Külügyi Osztályának vezetője.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a

Pártszervezet

x . x

EGY ROSSZ ELŐADÁS UTÓHANGJA

Szigorú kritikám méltóságául szolgáljon mindjárt bevezetésként az, hogy rossz előadást én tartottam, tehát minden erkölcsi alapon megvan arra, hogy szigorúan megbíráljam.

Nem kell ezt is mondanom, hogy magamban már igyekeztem tisztázni a sikertelenség okát és annyi enyhítő körülményt találtam, hogy úgy véltem, nyugodtan a nyilvánosság elé vihetem ezt a kritikát, saját magam teljes elmarasztalásának veszélye nélkül.

A kerületi könyvtárak osztálya kért meg, hogy a kétéves tanfolyamon résztvevő könyvtáros tanulóknak előadást tartsak "Magyar könyv- és könyvtártörténet" címmel. A témához kaptam egy másféloldalas, vezérszavas vázlatot is. A vázlatot átadó Kondorné elvtárs figyelmeztetett, hogy az átadott tematikából csak néhány fő vonalat ragadjak meg és azt próbáljam végig követni.

Én készültem. Nem úgy, mint a mentegetőző diákok mondják, hanem igazán. Igyekeztem a magyar fejlődésen belül megmutatni az egyes társadalmi osztályok műveltségi állapotának és a könyvkulturának összefüggéseit, példákkal illusztrálni a technikai fejlődés és a könyv előállításának kapcsolatait, a könyvnyomtatók, kiadók, könyvtárak keletkezésének és megszűnésének, vagy pusztulásának történelmi gyökereit. Az előadás mégsem sikerült. Nem tudtam a mondanivalót összefogni, csapongóvá, rendszertelenné vált az egész. Pedig hallgatóközönségben eszményibbet még keresve sem lehetett volna találni: csupa fiatal, intelligens /és csinos/, csendben és rendben figyelő, tudásszomjjal teli könyvtáros. Lehet, hogy egy fokkal jobban sikerült volna, ha az előadást jobban kidolgozom, leirom és begyakorlom, de alapvetően megjavítani és hasznosabbá tenni így sem tudtam volna.

Mert utólag átgondolva rájöttem, hogy a hiba nem bennünk, hanem a témában volt. A kétéves tanfolyam egy félévre szánt tématerve, amit röviden kilencven perc alatt kellett volna az előadásban összefoglalni, - több esztendői egyetemi tanulmány anyagát sűriti, sőt, egy-egy tudományág teljes történetét magában foglalja. Alljon itt ennek bizonyítására néhány szóról szóra idézett mondat, illetve vezérszó: "A magyar írásbeliség kezdetei. Írás és társadalmi fejlődés..... Kódexirodalmunk legfontosabb emlékei /!/. .....A könyv előállításának fejlődése a 19.században /!/. ..... Nagykönyvtáraink a 19.században.....A Szabó Ervin Könyvtár megalapítása.....A Magyar Tanácsköztársaság könyvtárügye /!/. .....A népkönyvtári hálózat stb. fejlődése a felszabadulás után."

Tehát: rövid írástörténet, ósnyomtatvány-

történet, nyomdászattörténet, a Széchenyi, Akadémiai, Egyetemi stb. könyvtárak története, néhány mondatban a Tanácsköztársaság könyvtárügye stb. stb. S ez még csak az anyag egy töredéke, ehhez jön reformáció könyvtárügye, a cenzura története, a könyvkiadás és könyvkereskedelem története stb.stb.

Ezt a tematikát sem előadni, sem megtanulni nem lehet az adott időn belül, mert ez nem egy kétéves könyvtárosképzés tematikája, hanem az egyetemi tanrend megemészthetetlenül sűrűre készített szurrogátuma. A tanfolyam pedig nem az egyetem helyett, hanem az egyetemi oktatás mellett kíván jól felkészült könyvtárosokat kiképezni a magyar könyvtárakba. Nincs nálam a teljes tanrend, de tudom, hogy világnézeti, irodalomtörténeti, történelmi és gyakorlati könyvtártani stb. tárgyak nagyobb serege hasonló tömörítésben kerül tállalásra a szegény tanulóknak.

Rossz előadást tartottam egy rosszul megszervezett képzés keretében. Magam is lelkes hiva vagyok annak, hogy a könyvtárügynek, jelenlegi helyzetében nem könyvtártudósokra, hanem művelt, gyakorló könyvtárosokra van szüksége. Örömmel üdvözöltük ezért a kétéves tanfolyamok megindulását. Ezzel a módszerrel, ilyen túlterhelés mellett azonban csak féltudósokat tudnánk képezni, - ha a képzendő alanyok nem lennének józanabbak és hagynák magukat.

Az oktatás megindítása egyben kísérlet is volt. A Szabó Ervin Könyvtár, amely mindig első vonalban járt az új könyvtári feladatok kikísérletezéséből, számoljon be eddigi tapasztalatairól az illetékes szervezőknek. Nem lehet, hogy csak az iskolai oktatás keretében vetettük fel a túlterhelés és ésszerűsítés kérdéseit és az iskolán kívüli továbbképzésben nem figyelünk fel a helytelen, célszerűtlen és sok tekintetben eredménytelen módszerekre.

Marót

. . .

ZENEI KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRUNK közelebb került a megvalósuláshoz. Mint ismeretes, a Fővárosi Tanács V.B. határozatot hozott a zenei könyvtár felállításáról. A Népművelési Osztály kérésére elkészítettünk egy maximális és egy minimális tervet, a K.H. legközelebbi számában közöljük.

. . .

A "BUDAPEST SZOCIALISTA FEJLŐDÉSE 1945-1959"

e. bibliográfiáról

Budapesti Gyűjtemény feladatát (a Budapestre vonatkozó anyag gyűjtését és feltárását) ugy hiszem hosszú évek óta nem tudatosították a Gyűjtemény dolgozói a kutatókban, olvasókban és magukban a könyvtárosokban sem ennyire intenzíven, mint az elmúlt néhány évben. A sokat emlegetett "nagy" Budapest-bibliográfia és az 1959-ben megjelent "Budapest munkásmozgalma 1919-1945" c. bibliográfia már ráirányították a figyelmet a Budapesti Gyűjteményben folyó nagyarányú munkákra, most pedig a Gyűjtemény munkaközössége ismét egy értékes bibliográfiával igyekszik megvalósítani a célt: fővárosunk jobb megismerését a rávonatkozó anyag feltárásával.

A most megjelent bibliográfia "Budapest szocialista fejlődése 1945-1959" nem tulzok, ha azt írom, hatalmas munka. Három kötete, több mint 1100 lapon, 10.266 címfelvételt tartalmaz, ahol szükséges, rövid utaló annotációkkal. Az áttekintés megkönnyítésére az anyagot három korszakra osztották: Budapest a felszabadulás után (1945-1946), Budapest az első hároméves terv időszakában (1947-1949) és Budapest az épülő szocializmus útján (1950-1959). Az egyes korszakokon belül tárgyi csoportosítást alkalmaztak: az általános helyzetkép után a részletkérdések kidolgozása következik, Budapest a politikai életben, fővárosunk gazdasági helyzete, közigazgatása, egészségügye, kulturája, művészete és sportja - hogy csak néhány főbb fejezetet említsek. Az egyes fejezetek először az összefoglaló jellegű tételket közlik. Ezeket követik időrendben az időponthoz rögzíthető adatok. Szerencsés megoldás volt az egyes kerületekre vonatkozó anyagot külön kötetben, kerületekre felosztva közölni, ez sok munkát takarít meg az egyes kerületek kutatóinak. A bibliográfia főleg folyóirat- és újságcikket dolgoz fel, csak egy szúrópróba alapján megállapítottam, hogy az egyes szakterületek könyveinek rejtett anyaga hiányzik belőle, pl. a "Posta, telefon, rádió" címszó alá a "Rádióhallgatók könyvé"-nek, "Rádióink a felszabadulás után" c. fejezete jól illett volna, de hiányzik a "Magyar Rádió és Televízió kézikönyvé"-nek vonatkozó fejezete is. A bibliográfiát jól használható mutatók zárják le, kitűnő ötlet a "Fontosabb új létesítményeink" mutatója, kár, hogy nem eléggé áttekinthető. A gyűjtőfogalmakba sorolást ugyanis nem hajtották végre következetesen. Pl. ha van "Kórházak, szanatóriumok" címszó, miért nincs "Könyvtárak" címszó is, miért szerepel a Gorkij Könyvtár a "g" betűnél és az "Országos Pedagógiai Könyvtár az "o"-nál. Tetszett a "Névmutató" jó tipografizálása, de hiányoltam a mutatók között a feldolgozott újságok és folyóiratok jegyzékét. A bibliográfia képmelléklet-

tei változatosak, jól kiválasztottak, sajnos a harmadik kötetbe nem jutott belőlük, pedig az egyes területek új létesítményeiről készült egy-egy kép "emelte" volna a kötetet.

Tiszteletre méltó az az aprólékos és gondos munka, amelyet a sok cédula átvizsgálása, "megszűrése" és csoportosítása igényelt. A szerkesztők nagy és szép munkát végeztek az összeállítással.

Eddig a bibliográfus kollega szólt belőlem. Hadd szóljon most az olvasó. Egy darab történelem elevenedik meg a bibliográfia lapjain s ha csak a címetek olvasom is, egymás után, szüntelen arra kell gondolnom, milyen nagy utat tettünk meg 1945 óta. Mélyről és messziről indultunk. Mint egy rossz álom bukkan elém az adatok tengeréből a romokban heverő, éhező és rongyos Budapest nyomorgó gyermekeivel és az inflációt bőségesen kihasználó spekulánssal. De heroikus harcot folytattunk az életért és a következő címek mutatják, hogy eredményesen. Az utcákról eltűnt a rom és a szemét, kigyulladtak a villanylámpák, legyűrtük az inflációt és helyreállt az élet rendes menete. Új létesítmények hosszú soráról beszélnek az adatok, de beszélnek a még megvalósulásra váró tervekről is.

Gazdag, szép bibliográfia ez, kutatók és könyvtárosok nagy haszonnal forgathatják.

Ecsedy Andorné

MENNYISÉG ÉS MINŐSÉG

A Könyvtári Híradó augusztusi számában megjelent tanulmány a könyvforgalom statisztikáinak abszolút számai mögé igyekezett tekinteni, elsősorban a rendelkezésre álló könyvtárak tartalmi értékelésén keresztül. A természettudományos könyvek három legfontosabb kategóriáját igyekeztem körvonalazni, melyek részvételi aránya a kölcsönzésben befolyásolja az adott könyvforgalom minőségi értékeléséről alkotott képet.

A könyvek "mérlegelése" után, mellyel kapcsolatban még sok szervezett feladat végrehajtása lenne kívánatos, az olvasókkal kapcsolatos néhány megjegyzést szeretnék tenni.

Amikor az abszolút számokat, a statisztikákat mérlegeljük és elemezzük, figyelembe kell venni azt is, hogy kikhez, hány és milyen összetételű olvasóhoz jut el könyvünk, felvilágosító és propagandamunkánk. Sajnos, ez az abszolút számokból nem derül ki. Ismeretesek ugyan olyan kezdeményezések és kísérletek, melyek vagy a könyvek, vagy egyes olvasórétegek kategóriáit figyelik, egymásrahatásukban. Ehhez különböző figyelő vagy személyi lapokat használnak fel, annak megállapítására, hogy egyes könyveket, /pl. antiklerikális, tanácsköztársasági irodalom / milyen foglalkozású olvasók olvasták, vagy pl. az ipari tanulók mit olvastak. E figyelések nagyon hasznosak, sok segítséget adnak a minőségi munka megjavításához, de miután csak egy nagy kép mozaikdarabkái, nehéz belőlük általános érvényű következtetést levonni az egész "mozaik", az egész kölcsönzési és olvasószolgálati munka értékeléséhez.

A kérdést, - ha igényesek akarunk lenni - úgy kell feltenni, hogy pl. az antiklerikális irodalom, vagy természettudományos irodalom, egyáltalán hány olvasóhoz, és milyen foglalkozású olvasóhoz jut el. A vizsgálatot lehetőleg a teljes antiklerikális vagy természettudományos állomány és az egész olvasótábor viszonylatában érdemes elvégezni. A vizsgálódás tárgya tehát az olvasóközönség, illetve az a része, amelyhez eljut a vizsgálat tárgyát képező könyvanyag.

Valamint a módszerről. A munka csak látszólag bonyolult. Az állományt azonban érdemes meghozni, mert már menetközben is érdekes és izgalmas részletek derülnek ki. Azokban a könyvtárakban, ahol az új beiratkozási rendszerrel megváltoztak az olvasók számai, csak erre az évre viszonyítva lehet elvégezni a vizsgálódást. Ahol nem változtak a számok, ott egészen a könyv állományba kerüléséig vissza lehet menni és megfigyelni a könyv sorsát. Jövőre, mikor az olvasók /a régiek/ ismét megtartják régi számaikat, ez a korlátozás is megszűnik és érdemes lesz ez év elejéig visszamenőleg némi strigulázás árán egy-egy könyvka-

tegória és az olvasótábor egészének kapcsolatáról adatokat szerezni.

Sajnos, lapzártáig nem sikerült a nálunk elkezdett tárgyu elemzésről végeredményt összeállítani. De néhány részleteredményt szeretnék itt közölni.

Vizsgálatunk a természettudományos irodalomra terjed ki, kizárva az orvosi irodalmat és néhány, általános fogalomra nem alkalmas, tartalmilag elavult könyvet. A rendelkezésre álló /sajnos nem sok/ természettudományos anyagunknak mintegy 90 százaléka, kb. 400-450 kötet kerül feldolgozásra oly módon, hogy a könyvkártyák alapján megjelöljük egy íven azoknak az olvasóknak számait, akiknél a könyv már volt. Természetesen ezt csak azoknál az olvasóknál lehet megjelölni, akik a könyvkártyán szerepelnek. A betelt könyvkártyán lévő korábbi kölcsönzések megoszlásáról nem tudunk képet adni, de ez élenyésző százalék.

E módszer segítségével a következő eredményeket nyerhetjük el: képet kapunk arról, hogy egy bizonyos könyvkategória az olvasótábor mely hányadához jutott el, az adott könyvanyagnak van-e és milyen a törzsközönsége, hány olvasónk van, akik az adott kategóriából öt, tíz, tizenöt, vagy annál is több könyvet olvastak el, ezek az olvasók milyen foglalkozási, kor- és nem kategóriába tartoznak. Kikhez nem jut el a vizsgált könyvkategória, stb., stb.

Az eredmények alapján tervszerűbben lehet majd pl. a rétegapitációt folytatni. Meg lehet jelölni azokat a tasakokat, amelyekhez tartozó olvasókhöz már eljutott az elemzett könyvkategória és ezeknél folytatni igyekszünk az adott könyvanyag kölcsönzését, illetve a jelzetlen olvasókkal igyekszünk megérintetni elemzett irodalmunkat. Mindez a tervszerűbb propaganda munkát, a színvonalasabb olvasószolgálati munkát emelheti.

A részeredmények is érdekes képet adnak. Ime, néhány közülük:

A vizsgálat során eddig a kurrens természettudományos állománynak mintegy negyedrészt dolgoztuk fel.

109 könyvet vizsgáltunk, mely összesen 953 alkalommal volt kikölcsönözve. A könyvek között van olyan, melyet 20-nál is többen, de van olyan, amelyet senki sem olvasott. A könyvek kihasználtságára vonatkozóan nem ismerhetek adatokat, ezek a szokványos állományelemzés körébe tartoznak. Átlag 9 olvasónál voltak a könyvek.

A vizsgált 109 könyv 439 olvasónál volt kikölcsönözve. Eddig felnöttek részére 2080 számot adtunk ki, tehát olvasótáborunk mintegy 22 százalékához jutott el a vizsgált 109 könyv.

A 439 olvasó közül 6-6 olyat találunk csak, akik 15, illetve 10 könyvnél többet olvastak el a vizsgált anyagból, 33-an ötnél többet, 394-en csak négyet, vagy ennél kevesebbet olvastak el a vizsgált

anyagból. 1641 olvasóhoz egyáltalán nem jutottak el ezek a könyvek. A teljes kép csak akkor bontakozik ki, ha ezek az adatok a teljes, vizsgálatra szánt könyvanyagra vonatkozóan fognak rendelkezésre állni.

Ennyit a könyvek forgalmáról. A teljes adatfeldolgozás után az olvasók foglalkozási kategóriáival, megoszlásával fogjuk ezeket az adatokat összevetni, így képet nyerhetünk pl. arról, hogy milyen volt a munkásolvasók részvételi aránya ebben a könyvkategóriában; illetve a könyvek törzsközönsége milyen foglalkozású.

Ezeket az adatokat a természettudományos könyvkategóriákkal is összevetjük. Az eddig vizsgált 109 kötet közül 59 volt világnézeti szempontból felvilágosító, nevelő jellegű, 36 kötet természettudományos szakkönyv és 14 szépirodalmi, illetve leíró jellegű könyv. Azt is meg kell vizsgálni, hogy a világnézeti nevelés szempontjából elsődlegesen érdekes könyvek kikhez jutottak el.

A vizsgált 109 kötet részletesebb megoszlása:

Szak:	50o	51o	52o	53o	54o	55o	56o	57o	58o	59o
Drb.:	8	11	16	3o	11	16	5	7	3	2

A könyvkártyák beteltségétől függően egy óra alatt 2000 olvasós tablóra dolgozva mintegy 30-50 kötet könyvet lehet feldolgozni. Nagyobb könyvtárakban talán célszerű lenne pl. csak a munkásolvasók számait tablóra írni és ezt az elemzést elvégezni. Esetleg más kategóriákat is megfigyelhetnék.

Az így nyert adatokat a tasakokra, illetve személyi lapokra érdemes rávezetni, így meg lehet tudni, hogy egy olvasóhoz mennyi és milyen könyv jutott el a vizsgált kategóriából. Ez támpontot ad a könyvjánló munkához.

Az e fajta vizsgálat csak a multat dolgozza fel, mely "kevés az üdvösséghez". Meg kell ismerni az olvasó igényét, annak elébe kell menni, illetve fel kell kelteni az igényeket. Ez utóbbi elsősorban azoknál az olvasóknál fontos, akikhez még nem jutott el a vizsgált könyvkategória, esetünkben a természettudományos könyv. A felkeltett igényt ki is kell elégíteni, amelyhez azonban az adott könyvanyag alapos ismerete és elemzése szükséges. Természettudományos vonatkozásban már most, "látatlanban" nyugodtan mondhatom, hogy anyagunk több is, jobb is lehetne, de vannak rejtett tartalékaink más szakokból is, meg a kevésbé ismert könyveket is "feltámaszthatjuk".

Az olvasói igény felkeltéséről, magáról az igényről és a rendelkezésre álló anyag kihasználásáról legközelebb lesz szó.

AZ ÉN "EMLÉKEZETEM"

Igen, az én emlékezetem is véges. Pedig mennyi mindenre kell egy könyvtárosnak kölcsönzés közben emlékezni, azt csak az tudja, aki csinálta, vagy csinálja.

Legelőször és elsősorban ott van maga az olvasó, aki ötvenedik, vagy századik aznap, és harmadik, esetleg ötezredik a könyvtárban. Ahhoz, hogy könyvet adhassak neki, legelőször vele kell tisztában lennem.

Ott áll előttem. Látom, hogy öreg, vagy fiatal, nő vagy férfi. De ez még nem sok. A tasak külső oldalán ott vannak közelebbi adatai: mi a foglalkozása, hol dolgozik, iskolai végzettsége. Ez már mond valamit, de még mindig nem elég.

Beszélgetés közben legtöbbitől megtudom, hogy mi érdekli, mi az ami az eddig olvasott könyvek közül tetszett, mi a véleménye a visszahozott könyvekről.

Ez már ad egy bizonyos alapot, ami segít a könyvek ajánlásában. Azonban három hét múlva, mikor megint találkozunk, sokan vannak, mindenki siet, - azóta kétezer embernek adta könyvet - s nekem bizony nehezen jut eszembe - időm se lenne gondolni rá -, hogy miről is beszélgettünk a múltkor, ha...igen, ha nem hívnam segítségük a tasak belső oldalát, amire a múltkor beszélgetés közben, csak úgy melleleg, észrevétlen beírtam néhány mondatot.

Pl. "Csak klasszikusokat olvas. Moderneket nem szeret." Ez nekem azt jelenti, hogy a klasszikusok mellett a modern mai könyvek közül csak az igazán jókat adjam - saját felelősségemre és tekintélyemre. Így legközelebb is hallgat rám, és észre sem veszi, szépen bevezetem a mai irodalomba.

Vagy: "Csak a mai irodalmat szereti. A régiak nem érdeklik." Ennek az olvasónak a mai könyvek mellett olyan klasszikusokat adok - szintén saját felelősségemre - amelyek égető problémáikkal a mai korig hatnak. Ha visszahozza, akármennyien vannak is, szakítok időt arra, hogy kicsit beszélgessünk, esetleg vitatkozzunk róla, s persze okom legyen másik hasonlót adni. Az olvasónak ezé, lassan rányilik a szeme a multra, észreveszi az összefüggést, s végeredményben még jobban megérti a máé.

Ilyen is van: "Felületesen, kapkodva olvas." Megtettem fiatallal, hogy visszaadtam neki a könyvet és megkértem, olvassa el még egyszer. Persze vigyázva, hogy meg ne bántsam.

Aztán ilyen bejegyzések is vannak: "Rongálja a könyveket." A tőle átvett könyveket lehetőleg mindig ellenőrzöm.

"Súlyos szívbeteg és egyedül él." Az ilyen, ha a fiam otthon 39 fokos lázban fekszik, akkor is kap egy külön mosolyt.

"Évek óta ágyban fekvő betegnek viszik a könyveket." Ilyen esetben ha húszan várnak is, addig nem nyugszom, amíg igazán jó és szórakoztató könyveket nem találok.

Folytathatnám még sokáig, de talán ez a néhány példa is mutatja, mennyit segít nekem a tasak belső oldala.

Kalász Mártonné
38.sz.kvtár

AZ ÁLLOMÁNYELLENŐRZÉS TAPASZTALATAIRÓL A 22. SZÁMU KÖNYVTÁRBAN

Könyvtári Híradó legutóbbi számában Kondrosi kartára a könyvtárak bezárásának sokat vitatott kérdésével foglalkozott az u.n. "uborkaszézon" alatt. A könyvtárak bezárását hosszabb, vagy rövidebb időre - a könyvtár jellegétől függően - fontosnak tartjuk. A napi kölcsönzésen kívüli pár óra nem elegendő ahhoz, hogy a könyvtárosok tökéletes rendet teremtsenek könyvtárunkban. Minden könyvtárnak szüksége van a nyári bezárási időre, hogy a "nagytakarítási" munkálatokat a könyvtárosok zavartalanul elvégezhessek. Ugyancsak ezen idő alatt zajlik le a könyvtárakban az állományellenőrzés nehéz, de feltétlenül hasznos munkája, amelynek tapasztalatairól néhány mondatban megemlékezünk.

Augusztus hó folyamán könyvtárunkban is elvégeztük az állományellenőrzést. A kerületi könyvtárak osztálya e tárgyra vonatkozó utmutatója segítette munkánkat és megállapítottuk, hogy az ilyen módon végzett állományellenőrzési munka alapos és pontos. Nemcsak a hiányzó művekről kaptunk tiszta képet, hanem az apróbb hibák is felszínre kerültek.

Az utmutatótól eltérőleg azonban nemcsak a kikölcsönzött könyvek darabszámát jegyeztük fel az illető tasakokra, hanem minden kikölcsönzött könyv leltári számát is és így módunkban volt az olvasóknak a kikölcsönzött könyvek címét illető kérdéseikre is feleletet adnunk. Ezen eljárás előnye még abban is megmutatkozott, hogy a kölcsönzésnél, nagy forgalom esetén, nem

kerestük ki a könyvkártyákat, hanem a tasakokon levő leltári számokat egyeztetettük a behozott könyvek leltári számával.

Javasoljuk tehát az állományellenőrzési utmutató ilyen módon való módosítását. További javaslatunk még az is, hogy az állományellenőrzés befejezése után, a könyvtár megnyitása előtt, a könyvkártyákat - a már előbb említett egyeztető módszer alapján - összeszűk vissza a megfelelő tasakokba, mert ilyen módon igen sok időt és energiát takarítunk meg a nyitás utáni legforgalmasabb napokban.

Tudomásunk szerint a közművelődési könyvtárak kettő, illetve három évenként kötelesek állományellenőrzést végrehajtani. Véleményünk szerint a kétévenkénti ellenőrzésnek ilyen nagy arányu munkája, amely sok időt, pénzt és igen nagy munkát vesz igénybe, ezen kívül az olvasók hetekig nem cserélhetnek könyvet, felesleges.

Erre vonatkozólag a következőt javasoljuk: Rendelje el a Művelődésügyi Minisztérium a kerületi könyvtárak osztálya ellenőrzése mellett két évenként a könyvtárak könyvállományának alapos leszámolását és csupán azoknál a könyvtáraknál, amelyeknél a hiány kiugró nagy számot mutat, történjék meg az állományellenőrzésnek az utmutató alapján kiadott munkája. Azokban a könyvtárakban, ahol a leszámolás után nincsen feltűnően nagy hiány, az állományellenőrzést öt-hét évenként javasoljuk.

Vági Lajosné
22.sz.könyvtár.

. x . x .
x

KORSZERŰ, SZINVONALAS OLVASÓSZOLGÁLAT KIALAKÍTÁSÁÉRT

Valamennyien tanui vagyunk annak a törekvésnek, hogy az olvasószolgálat valóban könyvtári munkánk centrális részévé váljék. Nemcsak tanui, de aktív kialakítói is vagyunk ennek a folyamatnak, melynek lényege az, hogy a könyvtári munka minden egyéb területét az olvasószolgálat érdekeinek rendeljük alá. Határkövet jelentett ebben a munkában legutóbbi ankétunk és az azt követő vita, mely az olvasó-

szolgálati szakbizottságban zajlott le. Ez utóbbi megbeszélésen elhangzottakból szeretnék néhány gondolatot rögzíteni, melyekről úgy vélem, hogy közérdeklődésre tarthatnak számot.

1./ A könyvtár ltal ki nem elégíthető olvasói igények regisztrálása. Ez egyrészt tükrözi a helytelen igények kategóriáinként, ezzel egyben a nevelési feladatokat is megszabva. Másrészt kimutatja a könyvállomány tényleges hiányait. Végül alapot szolgáltat arra, hogy a kiadók, bibliográfiai osztály, stb. felé jelzésekkel szolgálhassunk a valódi és helyes igényeket illetőleg.

2./ Egy-két szabadpolc-rendszerre nemrég átért könyvtárban pályázat hirdetése "Mit nyújt számomra a könyvtár?" címmel. Ez lehetővé tenné, hogy a szabadpolc-rendszer tartalmi előnyeit felmérhessük a régi rendszerű kölcsönzéssel szemben. A legjobb pályamunkákat sajtóban publikálnánk, melyek egyben az új rendszerű kölcsönzést is népszerűsíténék.

3./ Nevelő feladatunkat csak úgy tudjuk teljesíteni, ha a számunkra legfontosabb kategóriákat, melyekkel fokozottabban kívánunk foglalkozni, megfelelően kiemeljük az olvasószolgálati munkában. Így pl. szabadpolcon vagy kirakatba "Fiatalasszonyok polcát" rendszeresíteni, ahol Faragó: "A főzőkanáltól az estélyiruháig" c. könyv mellett megtalálható lesz: Görkij: Az anya, Mikszáth: Különös házasság, Laxness: A jó papkisasszony, vagy Maupassant: Egy asszony élete c. munkája is. Vagy pl. "Hol kezdjük el az olvasást?" feliratu polc főleg munkásolvasók részére. Ha Móra: Véreim, Parasztjaim, Artner: Ismerkedés a művészettel, Univerzum füzetek, Darvas: A törökverő, Andersen: Mesék és történetek c. munkákat fogják találni ezen a polcon, úgy nem fog előfordulni, hogy az olvasni vágyó, de irodalomban teljesen járatlan rétegek egy-egy sikertelen kísérlet után esetleg egy életre elforduljanak a könyvtől. - Könyvtárunkban már bevált a "Fiatalok polca", melyről a serdülők nagy előszeretettel válogatnak.

4./ Az olvasói igények megfelelő befolyásolása érdekében "Mit jegyezzünk elő?" feliratu tábla elhelyezése, melyen a megjelent könyvekből egy-egy - nevelő céljainkkal összefüggő - könyvre hívnánk fel a figyelmet. Izléses kiállításban, esetleg a borítólap elhelyezésével, a "fül" olvashatóvá tételével sikerülne az előjegyzéseinkben jelenleg még tultengő bestsellerek helyett a valódi értékekre irányítani a figyelmet.

5./ Olvasószolgálatunkban egy sor segédeszközre támaszkodunk, melyek mind a könyvtár nevelői célját hivatottak elősegíteni. Arról, hogy ezt a feladatot milyen mértékben teljesítik, bizonyédes-keveset tudunk. Alapvető fontosságú volna a különböző módszerek hatékonyságának vizsgálata, ami viszonylag kevés munkával

eredményesen megvalósítható. Könyvtárunkban már pl. egyes kiállítások vagy album-katalógusok használata alapján kivitt könyvekről statisztikát készíthetünk, annak feltüntetésével, hogy elsősorban mely kategóriák felé hatásosak ezek a módszerek.

Fentiekkel mindössze gondolatokat kívántam ébreszteni, szeretném, ha kollegák mindezt a saját tapasztalataikkal, elképzeléseikkel egészítenék ki, hogy a mindannyian által oly fontosnak ítélt olvasószolgálat valóban elfoglalhassa méltó helyét könyvtári munkánkban.

Meiszner Tamásné
10.sz. kvár.

.
o
o
.

EGY ANKÉT TANULSÁGAIRÓL

Hogy az olvasószolgálati munka módszere, segéd-eszközei milyen nagymértékben érdeklik a kerületi könyvtárosokat, annak bizonyítéka volt az az ankét, melyet a kerületi könyvtárak osztálya az elmúlt napokban rendezett. Ezen a felszólalók olyan tömegével vetették fel az érdekesnél-érdekesebb, megoldásra váró kérdéseket, hogy mindnyájan úgy éreztük, még napokig lehetne vitázni.

Az ankét egyik legérdekesebb hozzászólása Marót Miklósné volt. A kerületi könyvtárak munkáját annyira jellemző "provinciálisizmusról" mondott sok figyelemreméltót, ami sokunkat nagyon elgondolkoztatott. A mi fiókunk ugyanis - a 28-as - kétségtelenül hajlamos egy bizonyos romantikus, "a nemzet napszámosai"-szerű munkastilusra. Mint a múlt század vándorszínészei, akik maguk festették a díszleteket, irták a színlapokat, játszották a főszerepet - mi is a legsokoldalabb tevékenységeket fejtettük ki, gyakran olyan munkaterületeken is, melyeknek vajmi kevés öze volt a könyvtári munkához, s ez valóban elvont energiát a legfontosabb olvasószolgálati feladatoktól. Igaza volt Marót Miklósnak, hogy ma már erre nincs szükség, hiszen a Központ, de főképpen a gazdasági osztály, segítőkészségével máris sok nem-könyvtárosi munkának térhet levette a könyvtárosok vállairól. /Persze, még akad azért elég!/
.

Egy dologban azonban nem értettem egyet Marót véleményével: helyteleníti, hogy a kerületi könyvtárosok gyakran olyan katalógizáló, bibliográfiai, stb. munkát végeznek, melyeknek elvégzése - szerinte - központi fel-

adat lenne. Lehet, hogy a tárgyilagosság hiánya lát-
tatja velem ezt a kérdést másképen. Nekünk, a 28-as
fióknak olyan részletes irodalomtörténeti katalógu-
sunk van, melynek mindnyájan, könyvtárosok is, olva-
sók is /köztük nagyszámban a középiskolások, egye-
temisták, pedagógusok/ sov hasznát látjuk. A közpön-
ti segítséget persze mindenkor szívesen vesszük, de
ha erre próbáltunk volna várni - mint ahogy évek ó-
ta várjuk a Lenin-művek elemző cimleírásait - akkor
rosszul jártunk volna. Mi e katalógus készítését
1952-ben kezdtük el, az akkori Fiókközpont hallga-
tólagos beleegyezésével, de az a figyelmeztetésé-
vel, hogy előreláthatóan felesleges ez a munka, mert
a Központ is tervez ilyesmit. Nos, 1960-at írunk és
még mindig várhatnánk! Még azt kell megjegyezni, hogy
a könyvtár alapállományát kicédulázni akkor valóban
sok munkát adott, de kitűnő tanulási lehetőség volt
a fiatal könyvtáros kollégák számára. A folyamatos
kiegészítés most már alig jelent munkatöbbletet. Mun-
kánk most már mindössze annyi, hogy figyelemmel ki-
sérjük a megrendelőjegyzéken szereplő irodalmi tanul-
mányokat és azok katalóguscéduláiból a tanulmányban
tárgyalt minden íróhoz rendelünk egy-egy darabot. E-
zeknek a lapoknak feldolgozása és lerakása oly cse-
kély munka a raktárban való - nem is mindig eredmé-
nyes - kereséshez viszonyítva, hogy fáradásunk bő-
ven megtérül. És nem szabad megfeledkeznünk arról,
hogy a jó olvasószolgálati munka egyik alapfeltétele
az állományismeret, melyről azért esik oly kevés szó,
mert magától értődőnek tűnik, holott korántsem az!
A kerületi könyvtárakban készülő témakartocékok, kü-
lönböző katalógusok kitűnő eszközei a könyvtáros ál-
lományismereti fejlődésének.

Marton Tiborné
28-as kvár

. x .

SZERELMEM HIROSHIMA

Sokan láttuk a filmet. Sokat vitatkoztunk
róla. Volt akinek tetszett, volt akinek nem. De nem
is ez a lényeg. A filmet mindenkinek meg kell nézni,
mert valami egészen új. Új korszakot nyit a filmművé-
szetben, ez biztos. Olyan, mintha Beethoven szimfóni-
át hallgatnék, vagy Mednyánszky képet néznék. Gondo-
latokat ébreszt, asszociációkra kényszerít. Az emberi
belső legfinomabb hurjait rezegteti meg. Beszélges-
sünk, vitatkozzunk róla.

A film írója Marguerite Duras. Érdemes a nevét megjegyezni. Az 1960 júniusi Nagyvilágban novella jelent meg tőle "Naphosszat a fákon" címmel. Ugyanebben a számban Gyergyai Albert ír több mint két oldalas tanulmányt az írónőről.

Holló Klári

o.o.o.o.o

IGAZGATÓSÁGI TANÁCSI ÜLÉS SZEPT.22-ÉN

A tanács napirendjén kizárólag folyóügyek szerepeltek. Révész Ferenc igazgató ismertette, hogy a Fővárosi Tanács Végrehajtóbizottságának a könyvtárral kapcsolatos határozatai végrehajtása során a könyvtár jelenlegi szervezeti felépítését egy kilenctagu bizottság vizsgálja meg. A bizottságban képviselve lesznek a kerületi tanácselnökök, a Tanács Népművelési Állandó Bizottsága, a Népművelési Osztály, a Művelődésügyi Minisztérium, a Budapesti Pártbizottság és maga a könyvtár is.

Egeresi Zoltán vázolta az 1961. évi költségvetés folyó munkáit.

Ugyancsak a könyvtárról szóló V.B. határozat értelmében elküldtük a Népművelési Osztálynak a zenéi közművelődési könyvtár felállítására vonatkozó javaslatunkat.

Bejelentette az Igazgató, hogy a Mester utcai könyvtár gyermekrésztlegének felszabadult egy eddig műhelynek használt üzlethelyiség. Az Állatkert igazgatója felvetette, hogy valamilyen módon működjen egy fiókunk a kert területén. A Fővárosi Idegenforgalmi Hivatal új helyre költözött, régi helyiségei butorzatának egy részét megkapja a könyvtár.

Több bejelentés foglalkozott a könyvtár és egyéb intézmények kapcsolataival. A propaganda-osztály tervezetet készített a könyvtár és egyéb művelődési intézmények közös feladatairól. Az Akadémia különböző bizottságokat alakított az ötéves kutatási terv kidolgozására és máris több bizottság könyvtárunkhoz is fordult bizonyos feladatok elvégzése ügyében. Megkértük bennünket a párizsi Magyar Intézet könyvtár helyzetének felmérésére s ezt vázlatosan már végzi is a francia fővárosba utazott Gordon Erzsébet. A Vakok- és Csökkentlátók Szövetsége felkérte a könyvtárt, hogy kb. 10.000 oldalnyi alapvető irodalmat jelöljön meg most felállítandó u.n. hangos könyvtárához.

Végül személyzeti változásokról hangzott el bejelentés, ezeket lapunkban másutt ismertetjük.

EGY MOSZKVAI TALÁLKOZÁS TÖRTÉNETE

A 38-as könyvtár egyik régi, de fiatal olvasója nyerte az "Emberi sors" c. filmpályázatot, 2 hetes tanulmányútjára a Szovjetunióba. Az alábbi kis cikket a Könyvtári Híradó számára írta.

Talán a moszkvai metro fantasztikus gyorsaságával készített arra, hogy elkalandozzak egy kicsit az időben. A metro a szálloda felé röpitett és gondolatban végigfutott bennem; hogyan kerültem ide.

1959 nyarán egy rövid ujsághírt olvastam, amely közölte, hogy az első moszkvai filmfesztiválon bemutatják Solohov novellájából készült új szovjet filmét. Elhatároztam, hogy megpróbálom önállóan követni, hogyan lett a novellából film. Előjegyeztem magamnak a könyvet a könyvtárban és bizony az olvasás után kissé hitetlenül nézegettem a filmről megjelenő előzetes képeket. Lehet-e ezt a tömörséget ezt az egyszerűségében rejlő szuggesztívót filmen visszaadni. Ugy látszik lehet - gondoltam - mert a film nagydíjat nyert Moszkvában. Ekkor még gondolni sem mertem volna, hogy alkotójával életemben valaha is találkozni fogok. Azután itthon is bemutatták a filmet. Első pillanatra csak annyit állapítottam meg, érdemes volt előbb a novellát elolvasni. Megérthettem valamit abból az alkotási folyamatból, amely a novellát filmmé alakította. Mélyebben csak akkor merültem a két mű közötti hasonlóság vizsgálatába, mikor megjelentek a hatalmas plakátok: pályázatot hirdetnek az "Emberi sors" c. művel kapcsolatban. Megírtam, beküldtem és vártam. Nemsokára kihírdették a számomra hihetetlennek tűnő eredményt, két hetes jutalomkirándulás a Szovjetunióba. Ezekután kábultan az örömtől és mármár megszökve a meglepetéseket vettem tudomásul a moszkvai szállodában, hogy a délutáni program megváltozott, személyesen találkozhatom Szergej Bondarcsukkal és feleségével, Irina Szkobcevéval. Es azután a beszélgetés, amelynek keretében felismertem, hogy mennyire hasonlít egymáshoz Andrej Szokolov és Szergej Bondarcsuk. Csak az idő volt kevés...

Én itt ülök a metrón a fény hirtelen arcomba csap. A metro kifut a "Mezőgazdasági kiállítás" állomására, kiszállok. A kiállítás monumentális szobra az ég felé mutat és én gondolataimba merülve balagok a szálloda felé.

A HÓNAP KÖNYVEI

Nagy Ernő: Tűzesóva a világűrben. A Buvár sorozat nyolcadik kötete talán még érdekesebb, mint a korábbiak. Közülük egyik leghalmozottabb tudományos és technikai vívmányáról: a rakétákról szól. Éppen ezért olasz nyelvű könyv, amely mindenkit érdekel. Tűzes választ ad arra a kérdésre, mi a rakéta, miért került előtérbe. 1240-től egészen napjainkig szinte anekdotikus módszerrel mondja el a rakéta történetét. Tárgyalja a rakéta energia forrását, a hajtóanyagok természetét, az anyagokat, amelyekből a rakéta alkatrészei készülnek. A rakéták kormányzásáról, az irányító berendezésekről, a típusokról, a rakéták és az űrhajózás összefüggéseiről, a legújabb kísérletekről, valamint a jövő rakétáiról összefüggő ismeretanyagot közöl. Stílusa élvezetes, illusztrációi könnyen érthetőek.

(Mikó)

Klaus, Georg: Jezsuiták, Isten, anyag. Wetter jezsuita atya lázadása az ész és a tudomány ellen. Bp. 1960.

A könyv szerzője a Humboldt egyetem nagynevű professzora. Műve az egyik legbefolyásosabb ideológiai áramlatnak a neotomizmusnak /még hozzá a modern tudomány legújabb eredményeire támaszkodni igyekvő "megújult" neotomizmusnak/ adja megsemmisítő bírálatát. Az adonaueri rendszer elismert ideológusának Wetternek 1956-ban "A dialektikus materializmus története és rendszere a Szovjetunióban" címmel könyve jelent meg, melyben a marxizmus szakértőjének csapott fel, s azt igyekezett megbizonyítani, hogy a tomizmus /Aquinoi Tamás filozófiai rendszere/ az istenhit tudományosan kifejtett rendszere mennyivel magasabbrendű, mint a marxizmus.

Meg kellett cáfolni Wetter könyvét, már csak a reneteg hamisítás, félremagyarázás miatt is, melyet a dialektikus és történelmi materializmus ellen elkövetett. Az ideológiailag tettenért jezsuitizmus esete alkalmat nyújtott arra is, hogy a szerző leleplezze a neotomizmusnak nemcsak a tudománytalanságát, de bűneit is a háladás, pl. a német egység ellen. Vitairat ez a mű, nevezhetnénk "Anti-Wetter"-nek is. A jezsuita atya érveinek és állításainak hatásos cáfolatán kívül tartalmazza a dialektikus és történelmi materializmus főbb tételeinek kifejtését, még hozzá a kvantumfizika, a csillagászat, a termodinamika legújabb eredményeinek felhasználásával, kiütve ellenfeleinek kezéből a biztosnak vélt fegyvereket. A mű főbb pontjai a mai katolikus

filozófia reakciós szerepe, megjegyzések a dialektikus materializmus történetéhez, filozófia és szaktudományok, a filozófia pártosságáról, a jezsuita Wetter és az anyag fogalma; az objektív dialektikáról, az ökség kategóriájáról. Világos, lebilincselő érdekességű könyv értelmi igi olvasók antiklerikális tanulmányaihoz, s minden filozófiával foglalkozónak fontos segédeszköze lesz.

(Gáliczky)

Gaernett, D.: A hazatérő tengerész. Gaernett 1892-ben született, neves értelmiségi családból. A humanista írónak két regénye jelent már meg a két világháború között magyarul. William Targett - az Afrikából hazatérő tengerész - fekete feleséget és egy bűbajos fekete lurkót hoz haza a múlt század ötvenes éveiben. A vidéki kisvárosi Anglia megrökönyödéssel fogadja a hihetetlen eseményt és még a házaspár harmónikus boldogságát látva sem tud napirendre térni a hallatlan dolog felé. A kocsmában, melynek Targett bérlője és melyet mintaszerűen vezet, napi minden vannak a sértések, melyben sokan résztvesznek a tengerész édestestvérétől, a tisztelgetésig. A vég - tragédia, Targettet egy előre megrendezett verekezésben megölik. A támasz nélkül maradt asszony alantas szolgáló lesz, de legalább fiát visszaküldheti a szabad Afrikába.

(Márffy)

• • • • •
• • •

KAPTUK ÉS ADJUK

Mi, a 2.sz. könyvtár dolgozói kérjük, hogy dícsérje meg a "Híradó" azt a lelkes, ügyes KISz brigádöt, akiket szeptember 27-én segítségünkre küldtek. A fiatalok olyan lendülettel és szorgalommal láttak munkához, hogy kb. 8-10 ezer könyvet két óra alatt a hátsó raktárból az olvasóba raktak át. Nagyon sokat jelentett nekünk ez a segítség, mert fáradságos és hosszantartó munkától ki-mélték meg bennünket. Kevésen vagyunk és messziről kellett a könyveket átszállítani. Így a festés előtt gyorsan rendes, tiszta helyre kerültek könyveink.

Ezuton is köszönjük szorgalmas munkájukat.

Farkas Józsefné
fiókvezető

SZEMÉLYI HIREK

Bars Kati férjhezment Szatmáry Imréhez. Gratulálunk!

x

Bacsá Andrásnénak kislánya született, Katinak hívják. A fiatal mamának és a kis Katinak jó egészséget kívánunk.

x

Könyvtárunk volt dolgozóját, Krudy Zsuzsát a Központi Statisztikai Hivatal könyvtárának igazgatóhelyettesévé nevezték ki.

x

Lelóczky Ferencné és Bánk Ferenc házasságot kötött. Kedves kartársainknak sok boldogságot kívánunk!

x

Kovács Lajosnénak kisfia született, Gábornak hívják. Gratulálunk!

x

Győri Lajosnénak az édesapja, Szabó Ivánnénak az édesanyja elhunyt.

x

Vészi Éva meggyógyult és elfoglalta régi munkahelyét a propaganda osztályon.

x

Romhányi Mihályné a 32. fiók munkatársa a XII. kerületben kifejtett eredményes társadalmi ellenőri munkája elismeréséül "A Belkereskedelem kiváló dolgozója" kitüntetést kapta. Gratulálunk!

x

Benjamin László kétszörös Kossuth-díjas költőt kinevezték könyvtárunkhoz. A Bibliográfiai osztályon dolgozik.

x

Bródi Ferencnét áthelyezték az MSzMP Pártfőiskola könyvtárába.

x . x

x

70 DOLGOZÓNK RÉSZESÜLT a III. negyedévben végzett jó munkájáért pénzjutalomban. Október 8-án, szombaton délben osztotta ki a "borítékokat" Révész Ferenc igazgató - összesen 16.900 forint volt bennük!

. o .

VÁNDORKIÁLLÍTÁSAINK közül az indonéz anyag a Zalka Máté ált. iskolában és a francia impresszionisták az I. István gimnáziumban van kiállítva.

o . o

ESEMÉNYNAPTÁR

- November 2. G.B. Shaw halálának tizedik évfordulója
" 7. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója.
" 7. 150 éve született Erkel Ferenc
" 10. 15 éve alakult a DIVSz
" 20. Tolsztoj Leo halálának 50. évfordulója
" 26. 15 éve alakult a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség
" 29. Az Albán Népköztársaság nemzeti ünnepe

- . -

SZAKSZERVEZETI HIREK

Szakszervezetünk f.év szeptember 15-én délután a Közalkalmazottak Szakszervezetének soronlévő kongresszusának előkészítésére aktív értekezletet hívott össze, amelyre a bizalmiakon kívül az osztályvezetők is hivatalosak voltak. Gönczi Imre mintegy 30-35 jelenlévő előtt röviden ismertette a kongresszusra kiadott irányelveket, majd javaslatokat kért esetleg felvetendő problémákra. Az elhangzott hozzászólások a fontos bizalmi munka nehézségeiről, saját napközi otthon és üdülő létesítéséről, a tudományos munkaidő lecsökkentéséről, az üzemi ebéd mennyiségének és minőségének hanyatlásáról szóltak. Szabó Endre a Központ kiküldötté megbírálván a helyi csoport munkáját, válaszolt a felvetett problémákra.

X

A Szakszervezet kezdeményezésére könyvtárunkban is megalakult az OTP Kölcsönös Segítő Takarékpénztár, október 4-én reggel volt az alakuló közgyűlés. 90 dolgozónk jelentkezett KST-tagnak.

X

100 DOLGOZÓNK GYÜLT ÖSSZE szeptember 19-én, hétfőn reggel a Petőfi híd budai hídfőjénél, hogy a Budapesti Ipari Vásár látványosi planirozását társadalmi munkával is elősegítsük. Csákányokkal, lapátokkal felszerelve, munkaruhába, rövid és hosszú nadrágokba bujva, Berza László vezetésével vidáman fogtunk a "látványosi ásatások"-hoz. Túrjuk a földet, kiszedtük a köveket, hatalmas kőtömbökre bukkantunk, amelyeket csak együttes erőfeszítéssel tudtunk eltávolítani. A szokáttal munkától néhány kartársunk tenyére feltört, némelyeknek még a bőre is lejött, - "katonadolog" - helyben volt az "első segély". A munka után meleg zuhany várt az öltözőkben.

A szakszervezeti aktívák ismét bebizonyították, hogy értenek a mozgósításhoz. Berza "brigadéros"-sal is nagyon meg volt elégedve mindenki. Jó munkánkért emlékbélyeget kaptunk. /És egy szép levelet, melyet alább közlünk. A Szerk./

Kondorné

Kedves Igazgató Elvtárs!

A "Látványosi Vásárváros és Állandó Ipari Kiállítás" építésével kapcsolatban a Fővárosi Tanács VB. és a Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága által meghirdetett társadalmi munkában 1960. szeptember 19-én vállalatuk

eredményes közreműködéséért fogadják őszinte köszönetüket.

Közreműködésükkel nagymértékben elősegítették a kitűzött cél elérését. Kérjük, hogy a társadalmi munkában való részvételért az üzem dolgozóinak köszönetüket tolmácsolni sziveskedjenek.

További sikeres munkát kívánunk, üdvözlettel a

HAZAFIAS NÉPFRONT
VIII.kér. Bizottsága
Vida Miklós
elnök.

X

A Nemzeti Múzeum dísztermében rendezett "A magyar könyv 15 éve" c. kiállítást szeptember 24-én könyvtárunk szakszervezeti bizottsága szervezésében dolgozóink megtekintették. Révész elvtárs bevezető szavai után kisebb-nagyobb csoportokba tömörülve gyönyörködünk az izlésesen és szemléltetően összeállított anyagban. Különösen nagy érdeklődést váltott ki a "hangos könyvtár", mely magno-szalagról szólaltatta meg több nagy író hangját. Így többek között hallottuk Móricz Zsigmondot, Thomas Mannt, sőt Lenint is.

A kiállítás bemutatta a felszabadulás óta eltelt 15 év magyar kiadványait. Grafikonokon, makettekben láthattuk a magyar könyvtárügy fejlődését. Nagyon tanulságos volt a kiállításnak az a része, amely tankönyvkiadásunk fejlődésével foglalkozott, bemutatta iskola-politikánk hatalmas eredményeit.

Sokat időztünk a Képzőművészeti Alap által kiadott és impozánsan elrendezett művészeti könyvek előtt.

Nagy sikerük volt a technikai berendezéseknek is, főleg a sinéken gördülő raktári polc-sorok nyerték meg tetszésünket.

Összegezve a látottakat, elmondhatjuk, hogy könyvtárunk dolgozói sok hasznos tapasztalatot szerezve hagyták el a kiállítást.

B.L.-né

X

A KÖZALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE október 15-16-ra összehívta IV.kongresszusát, mely közel 100 ezer közalkalmazott képviselőjében tanácskozik. A kongresszus megtárgyalja a szakszervezeti munka eredményeit, a szocializmus építésének soron levő feladatait, a munkamezsgalom elterjedését, a szakszervezeti bizottságok munkáját és tagságunk munka- és életkörülményeit.

KÜLFÖLDÖN JÁRTAK

Dávid Gyuláné: Luzern.

Szabadságunk egy részét Luzernben töltöttük, ahol a híres ünnepi játékok kellős közepébe csöppentünk. Böven jutott gyönyörűség a szemnek is, nemcsak a fülnek, mert a hegyekkoszorúta Vierwaldstätter tó partján fekvő, modernnel kevert középkori város csodálatosan szép.

A koncertek, mint általában a nemzetközi zenei ünnepségek, hagyományos műsorokat hoztak, igen magas színvonalon. A XX. század művészete itt is csak cseppenként adagolva ütötte fel a fejét. Egyik koncerten például Mozart és Beethoven között szerényen Bartók is megszólalt példázván, a divat szárnyán néha még az új művészet legjava is eljut a konzervatív fülű közönséghez. Megrázóan szép volt a posztromantika mesterének, Mahlernek "Das Lied vond der Erde" c. énekhangra és zenekarra írt szimfóniája, melyet a nálunk is jól ismert nagy öreg, Klemperer dirigált utólréhetetlenül. Az ő kedves, marasztaló barátságának köszönhetjük, hogy a zenei ünnepségek jórészt meghallgathattuk és a nemzetközi zeneélet néhány kiválóságával megismerkedhettünk. Hogy a gazdagságot árasztó ország polgáraiban mi lakik, ilyen rövid idő alatt nemigen lehet megtudni.

X

Gordon Erzsébet: Párizs

A "fény városában". Reggel 10 óra - megérkezem a Gare de L'Est-re. Már előre drukkolok, hogyan, melyik metróra kell felszállnom, hogy eljussak a Quartier Latin-béli Pierre Curie-utcába. Megilletődve, 32 órai utazás után lelépek a vonat lépcsőjéről, amikor egy hangot hallok messziről: "Erzsi, Erzsi", s fut felém valaki. Egy kedves könyvtáros kollega: Bokor Lajos, aki mást vár ugyan, de azért elkísér a metróval az Odéonig s ott magamra hagy. Cipelem a bőröndöm, s újból egy hangot hallok: Madame, segíthetek? Hová óhajt menni? Mindezt franciául, meg vagyok hatva. Első ragyogó benyomásom a híres francia udvariasságról. S ez tart továbbra is. "Szép ámulások szent városa, Párizs". Ámulok a Louvre-ban, és nem tudom, hogy két nap alatt mit nézsek meg: a milói Vénust és Móna Lisát, Tintoretot vagy Leonardot, Tiziánt és Delacroix-t, Manet-t és

Monet-t és Renoirt, mindent szeretnék két nap alatt felfalni, s szeretnék ugyanezen idő alatt a Boulevard Saint Michelen a Capouladé-ban ülni, és a mősés emberforgatagot nézni, sok fiatal diákot, akik 1-2 óra között özönlnek ki a porbonne-ról; a sok színesbőrű négert, japánt, meszicet és vietnámit, a sok szépet és fiatalit. És ámulok a Rodin-Muzeumban a pokol kapuján, az expresszionisták vad és érthetetlen kiállításán is, a Champs Elysée-n, és a XIV. századbeli Saint Julien le Pauvre-templomán és környékén; meghajtom a fejem a communárdok fala előtt, a Père la Chaise-temetőben; Căchin elvtárs, Paul Éluard, Müsset és mások sirja előtt, és még kell hajtanom a fejem a császár sirja előtt is, mert a mélybe nézek le, hisz úgy tervezték, építették, hogy mindenki meghajtsa előtte fejét. Ámulok a szegénységen is, az óriási kontrasztokon; csodálatos autók, ruhák, ékszerek, nagy gazdagság és nagy szegénység, - krumplit szed őseje a Nagycsarnok szemétyéből egy házaspár (nylönzacskóba), s másutt valaki, aki széndarabokat szed fel a földről s egyenként újságpapírba csomagolja. Ámulok mindenen: a fényen, a pompán, a Grand Boulevard-on és a szegénynegyedeken. Megnézem Párizs gyomrát és Versaillest, a Pantheont és a Bibliothèque Nationale-t. Ez utóbbi legkelvesebb meglepetése az, hogy az egyik tárgyszókat lógusban megtalálom a "magyar" rendszót, s azon belül: "irodalom". Nagyon érdekel, mi van benne? Ahol kinyitom, ott az alábbi találok: Geréb László: Bibliográfia a hazai parasztlázadások..., Geréb László: A párizsi kommün, stb., stb., s mindez a Főv. Szabó Ervin Könyvtár sorozatában. - Ámulok tovább a sok külföldin: a Montmartre-on, az éjszakai élet - gondolom sokszor diszletszerű alvilágiságán, a Louvreban festő diákokon, és a Montparnasse-on festegető, dollárért árusító, jólkereső festőkön. Meg vagyok illetődve a Bastille-téren, és a klasszikus-szépségű műremek Place de Voges-on is.

Mindent látni akarok és mindenütt ott lenni, soha el nem felejteni, de már haza is akarok jönni. És 14 nap után eljön ez az este, s akkor is, de sokszor máskor is Párizsban Adyval vágyok, és emlékezem újból a "Garé de l'Esté-én"-re és mondóm magamban, hogy "Kivágt tőtt velem a vasszörnyeteg", de rájta nem egy halottnak, én nem "mégis megyek", mert én visszakövetelem a sorsom!

Zalai Györgyné: Róma

Óriási izgalom és tengernyi Baedeker elő-vasása előzte meg római utazásunkat, csak az a kérdés maradt nyitva, mit nem lehet kihagyni, hiszen öt egész nap, az csak 120 óra, még ha az alvást teljesen el is mellőzöm. Meglehetősen viharos légiút után hajnali fél-négykor érkezünk. Csodálatos volt a kivilágított Róma felülről.

Szállodánk a Vatikán közelében lévő városrészben volt. 8 órára már a reggelivel is készek voltunk és elindultunk a várost felfedezni. A Vatikán volt a legközelebb, bementünk a Muzeumba. Közismert, hogy csak szolidan öltözött nőket ereszthetnek be. /Most csak kivágott ruhát nem szabad hordani./ Az ajtóban egy Napoleon-ruhás őr, szemeit gyorsan forgatva figyelte az öltözékeket. Megfelelőenk találtatván, beeresztettek. Hogy mi mindent láttam, azt idesorolni nem tudom, csak a csodás mozaikokat, szobrokat és kézirattermet említem. A Sixtusi kápolna, mint egy görög liceum, ahol a tanítványok szerte a földön ülnek és az eget kémlelik, köztük egy-egy hadaró idegenvezető. Sajnos, az Utolsó Ítélet nagyon rossz állapotban van. Kijövet megnéztük a svájci testőröket; impozánsak! Délután már messzebbre merészkedtünk, megnéztünk egy piácot, ahol a világon minden kapható olcsón, csak alku-dozni kell. Számunkra ez szokatlan és bizonytalan. A közlekedési rendőrök nagyon csinosak, jóképűek, de azt hiszem szépségre, és nem isereteik szerint válogatták őket, mert utbaigazítani nem igen tudnak. A várost kevesen ismerik teljesen, még a bennszülöttek sem, városrészenként annyira tagolódik és olyan nagy, hogy élhet úgy az ember, hogy ki sem kell jönnie a saját kerületéből. Az olaszok kedvesek, mosolygósak, szívesek. A fiatal nők nagyon szépek. A mosolygós embert sokra becsülik, mindent megtésznek érte. Jellemző pl., hogy ha az ember olyan helyen akár az utcán átmenni, ahol nincs kijelölt hely, intéget és mosolyog, tiz autó is leáll és megvárja. Óriási a forgalom és nagyon jól szervezett.

A romokat és régiségeket este csodálatosan megvilágítják, narancssárga és kék fényvel, fehérrel a fehér márványt. Az esti gazdag-turista Róma szenzációja a Fény és Hang című előadás a Colosseumban, gladiátori játék narrátorral és hangszórával. Ugy találtam rá, hogy este jöttem le a Piazza del Campidoglio-ról /A világ egyik legszebb tere, Michelangelo tervezte/, egy-szerre csak oroszlánbögést és női sikolyt hallok. Ré- múltan kérdezem, mi ez? Kiderült, hogy a - gladiátor-játék.

Építészetileg Róma csodálatosan harmonikus. A legrégebbi rom mellett a renaissance /ez a legszebb/ és a hipermodern egyáltalában nem zavarja egymást. A

sok zöld fa kitűnően tagolja.

Voltam egy nagy könyvkereskedésben, ahol kaptam néhány francia irodalmi újságot ajándékba. Szabad polcos, annyit böngészik az ember, amennyit akar.

Harmadnap Ostiába mentünk, hogy a tengert is lássuk és fürödjünk. Bizony a tenger sóóóós nagyon.

A sportlétesítmények között építészetileg legérdekesebb az a stadion, ahol a kosárlabda és ökölvívómérkőzéseket tartották. Az öttusa verseny végén, úszó-, vízilabda és atlétikai versenyeken voltam. A magyarok számára az öttusa volt a legdicsőbb látvány.

Amire nagyon büszke vagyok; vendége voltam egy "igazi" olasz családnak! Megtanítottak spagettit enni, rendesen. /Ez nem is könnyű./ Lakásuk jó kivitelű, modern, de egyszerű. Fő helyiség az ebédlő. Minden szoba előtt balkon, hogy a nagy melegben kint aludhassanak.

Ha csak a felét irtam volna le annak, amit szerettem volna, akkor is sokkal hosszabb lett volna beszámolóim. Róma csodálatos, szerettem volna hosszabban ott időzni. Hogy viszontláthassam, annak érdekében fölládoztam 5 lirát s bedobtam szabályok szerint - a Fontana di Trevibe.

- . -

AZ UNESCO KIADVÁNYCSERE KONFERENCIÁJA SORÁN érdekes és az összes magyar könyvtárakat is érdeklő kérdéseket beszéltek meg. Bizonyára módunk lesz a megbeszélésekről a szakirodalomban olvasni.

Most csak egyetlen, "házi" jelentőségű találkozásról szeretnék beszámolni a Szabó Ervin Könyvtár dolgozóinak. A külföldi delegátusoknak rendezett egyik fogadáson Mlle Marguerite Courtois, a párizsi Bibliothèque Nationale csoportvezetője megkérte a rendezőket, hogy beszélni szeretne a Szabó Ervin Könyvtár jelenlévő képviselőjével. Így kerültem össze párizsi kollegáinkkal, aki a külföldi cseréket intézi a francia nemzeti könyvtárban. Elmondta, hogy nagyon régen szeretnék már, ha személyes kapcsolatba kerültek volna velünk, mert meg akarják köszönni azt a sok kiadványt, amit könyvtárunktól kaptak. /Rendszeresen megküldtük saját kiadványainkat és az elmúlt évben egy magyarországi 18.sz.-i francia nyelvű iskoladráma teljes fotókópiáját./

Nem tudták azonban pontosan, hogy milyen jellegű kiadványokkal viszonyozzák ajándékainkat. A kérdést részletesen megbeszéltük és a francia hölgy nyomán tudhatjuk, hogy Párizsba küldött cserepéldányaink után érdeklődnek és számontartják őket, ugyanakkor remélhetjük, hogy gyűjtőkörünknek megfelelő, értékes irodalmat kapunk ellenértékképpen.

A könyvtár ezzel a szolgáltatásával is hozzájárul szerényen a békés kulturális kapcsolatok fenn tartásához és fejlesztéséhez.

KÜLFÖLDÖN JÁRTAK

Pataki Ferenc: Bécs

Négy napig voltam Bécsben. A sok felületi benyomás lassan véleményé ért. Némi összehasonlítást tudok tenni Budapest és Bécs között. A három napig zuhogó eső biztosan szűkebbé mosta az igazi képet. Az első pillanatok lenyűgöztek: tengernyi autó és káprázatos fények városa Bécs. Lelki egyensúlyunk másodpercek alatt bilent helyre, amikor megláttuk az első kirakati árakat. Nehéz a két nép életszínvonala között összehasonlítást tenni. Mások a szokások, különböző az életmód. Talán mégis jelentenek valamit a következő adatok: öngyújtót 4 shillingért, egy tábla csokoládét szintén 4-ért árulnak. A gyarmatárak számunkra szintén ingyen kaphatók, a banán kilója 4-8 shilling, a kávé 40-80. A közszükségleti cikkek viszont drágák: 1 kg. disznóhús 36 shilling, a villamos átszálló 2,20, kétszobás lakás bére havi 400 shilling, az öltözködés, a lakás gépesítése nagyjából annyiba kerül, mint nálunk. Az elektromos berendezések méreg drágák, egy csomag cigaretta is 12 shilling! A könyvkirakatok elszomorítóak. Thomas Mann, Tolstoj vagy hozzájuk hasonló író művét nem találtuk sehol. Annál inkább hivalkodnak ponyvák, Guderian emlékiratai 45-100 shillinges áron. Az osztrák kormányának úgy látszik nem szívügye a kultúra, a tömegek számára az opera, a színházak megfizethetetlenek. Négy személyes autó általában 42000 shillingtől kapható. Használt Mercedes 68.000. A munkabérek nagyjából hasonlóak a miénkéhez. És mindehhez hozzá kell tenni, hogy Ausztriában hallatlan konjunktúra van. A haditermelés fantasztikus méreteket öltött, a NATO pedig pillanatnyilag biztos piac. A semleges Ausztria semmitől nem fél annyira, mint a leszereléstől! Az számukra gazdasági csőd. Talán valamit mond a diszidensek életéről az az apró epizód, amelynek a Práter környékén voltunk a tanúi: a hajnali órákban messze hangzott a részeg óbégatás - akácos ut, ha végigmegyek rajtad én...

Nehéz elmondani, hogy milyen élményt jelentett a Kunsthistorisches Museum gazdagsága, Breughel képei, a Schönbrun, a barokk Bécs. Kedves emlék marad egy grinzingeri este is, ahol főleg Kálmán Imre dalai mellett mulatnak a bécsiék.

Végezetül csak annyit: jó volt Bécsben, hogy még jobban tudjam becsülni Budapestét.

Köszönet a szép utért a Közalkalmazottak Szakszervezetének.

HATÁROZAT

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TOVÁBBKÉPZÉSÉRE AZ 1960/61-ES OKTATÁSI ÉVRE

Szakmai továbbképzésünket továbbra is a Párt VII. Kongresszusa idevónatkozó határozatai szabják meg. Célünk dolgozóink szakmai-politikai-kulturális továbbképzése. Erősíteni és fejleszteni kívánjuk az előző években már lerakott alapokat, szakmai, ideológiai és kulturális területeken. Ezen általános célkitűzésen belül ebben az évben komoly lépéssel akarunk előrejutni a könyvtárosok világnézeti nevelésében, elsősorban marxista-leninista felkészültségük fokozása és természettudományos ismereteik fejlesztése útján.

A szakoktatásban részt vesz: az intézetvezető, osztályvezető, illetve a kerületi könyvtárvezető megítélésétől függően minden dolgozó, akinek munkájához az előadás, vagy tanfolyamon való részvétel szükséges, illetve hasznos. /Kivételt képeznek az állami oktatásban résztvevők./ A közös művelődési előadásokon való részvétel minden dolgozó számára kötelező.

A szakoktatás időtartama: 1960. októbertől - 1961. júniusig.

A jelen oktatási évadban a következő előadásokat, illetve tanfolyamokat szervezzük:

I. Közös művelődési előadások

II. Tanfolyamok

- 1./ Marxizmus-leninizmus alapjai szeminárium
- 2./ Marxista irodalomesztétika
- 3./ Természettudományos előadássorozat
- 4./ Kerületi raktárkezelők tanfolyama
- 5./ Központi raktárkezelők tanfolyama

III. Speciális jellegű oktatás

IV. Kétéves könyvtáros továbbképző tanfolyam és könyvtár tanulók képzése

V. Tapasztalatosere - tanulmányi kirándulások

I. Közös művelődési előadások

/havonta egyszer, szerdán/

október	A XX.sz. zenéje - a XX.sz. zeneirodalma
november	Aktuális politikai események - aktuális politikai irodalom
december	A mai magyar irodalom irányzatai
január	A magyar antiklerikális mozgalomról
február	A képzőművészeti irodalom és a művészeti nevelés

március	A természettudományos irodalom és a világnézetű nevelés
április	A modern francia irodalom jelentősebb képviselői /Aragon, Sartre, stb./
május	A modern angol irodalom
június	Az SZKP XXII. Kongresszusa Az antiszemitizmusról A legújabb antiklerikális művek ismertetése Egy neveléstudományi előadás /később megállapítandó téma/ Egy pszichológiai előadás /később megállapítandó téma/

Az utolsó négy előadás megtartása feltételes.

II. Tanfolyamok.

/havonta egyszer, szombaton 1/2 9-1/2 11-ig/

- 1./ A marxizmus-leninizmus alapjai szeminárium. /II.évf./
Anyagát az MSzMP marxizmus-leninizmus kérdései tanfolyam számára készített kiadvány képezi. A II.évfolyam anyaga még nem jelent meg, így beosztását és részletezését az első foglalkozás alkalmával fogjuk közölni. A szemináriumokat

október	15	január	14	április	8
november	12	február	11	május	13
december	10	március	11	június	10-én

tartjuk.

- 2./ Marxista-leninista irodalom esztétika tanfolyam
/II. évfolyam/

A magyar irodalom történetének fő vonalai /előadás/
A felszabadulás utáni irodalom irányzatai /konferencia a tézisek alapján/

A népi írók kérdése. Németh László regényei és kritikai munkássága /konferencia/

Az urbánus írók kérdése. A Nyugat, a polgári esztétika és kritika rehabilitálásának bírálata /előadás/

Ugyanabból az anyagból konferencia

Az ellenforradalom művészi ábrázolásának kérdése /konferencia/

Az értelmiség problémái irodalmunkban /előadás és konferencia/

A modernista irányzatok és a realizmus a mai világirodalomban. /Dürrenmatt, Brecht, stb. Előadás és konf./

A szocialista realizmus reprezentánsai /Gorkij, Pegyin, Nexó, Aragon, stb./ Konferencia.

- 3./ Természettudományos előadássorozat. /III.évf./

Mi a kvantum-elmélet?

Mi a relativitás-elmélet?

Atomok-molekulák

Elemi részek

Az atommag átalakítása, atommáglyák, mesterségesen előállított elemek

Anyag, antianyag

Hol tart a világ és Magyarország energiatermelése

Az ipari nyersanyagok változása az utolsó 100 évben

Az atomenergia békés felhasználása

A rakéta-technika

A tanulóidő eredményesebb felhasználása érdekében az eddig 2 hetenként tartott természettudományos előadásokat havi egy alkalomra redukáltuk.

A felsoroltak alapján a szombat délelőtti oktatási időrendje a következőképpen alakul:

október	8.	Természettudományos tanfolyam
"	15.	Márxizmus
"	22.	Esztétika
november	5.	Természettudományos tanfolyam
"	12.	Márxizmus
"	19.	Esztétika
december	3.	Természettudományos tanfolyam
"	10.	Márxizmus
"	17.	Esztétika
január	7.	Természettudományos tanfolyam
"	14.	Márxizmus
"	21.	Esztétika
február	4.	Természettudományos tanfolyam
"	11.	Márxizmus
"	18.	Esztétika
március	4.	Természettudományos tanfolyam
"	11.	Márxizmus
"	18.	Esztétika
április	1.	Természettudományos tanfolyam
"	8.	Márxizmus
"	15.	Esztétika
május	6.	Természettudományos tanfolyam
"	13.	Márxizmus
"	20.	Esztétika
június	3.	Természettudományos tanfolyam
"	10.	Márxizmus
"	17.	Esztétika
július	1.	Természettudományos tanfolyam

4./ Kerületi raktárkezelők tanfolyama

/átlag minden második hónap első szerdáján/ 2 11-12-ig./

Az oktatási évad folyamán négy előadást tervezünk, aktuális politikai kérdésekről, /november, január, március, és május hónapokban/ és két szakmai gyűlést szervezünk később megállapítandó időben és témáiban.

Az előadások ill. foglalkozások konkrét témáját és pontos idejét esetenként közöljük a résztvevőkkel.

5./ Nyelvtanfolyamok

Tekintettel arra, hogy a különböző időben és különböző helyen tartott nyelvórák egyrészt ellenőrizhetetlenségük miatt komoly munkafegyelmi lazulások forrásai voltak, másrészt zavarták az ideológiai és szakmai tanulásra engedélyezett időt, az 1960/61-es oktatási évben a nyelvtanulás munkaidőn kívül lesz. Kivételt képeznek azok a csoportok, amelyeknek tagjai kötelezik magukat középfokú nyelvvizsga letételére 1960. május 30-ig. Ezek a csoportok a szombati tanulási időből 2 órát igénybe vehetnek nyelvóra céljára. A nyelvórákon való részvétellel még ebben az esetben sem menti fel a tanulót választott tanfolyamán való részvétel alól. /Havonta egyszer/ Azok a könyvtárosok, akik munkaidőn kívül tanulnak idegen nyelveket, a szombati tanulónapokon egy órát felhasználhatnak nyelvtanulásra.

III. Speciális jellegű oktatás

Tematikáját a kerületi könyvtárak osztálya, az osztályvezetők és a kerületi könyvtárvezetők által javasolt szakirodalom, cikktördítések és folyóiratcikkek olvasása, tanulmányozása és megvitatása képezi. Ez az oktatási forma szorosan összefügg a tanulónapok kérdésével.

A felmerülő sokféle szempont és igény figyelembevételével az intézetvezetésnek a tanulónapokra vonatkozó határozatát az alábbiakban foglaljuk össze:

Kerületi könyvtárosok részére:

- 1./ Havonta egyszer, szombaton 1/2 9-1/2 11-ig részvétel a választott tanfolyamon
- 2./ Aki tanfolyamon nem vesz részt, 1/2 9-12-ig olvas, illetve tanul.
- 3./ A tanulónapokon az esetenként kijelölt kötelező irodalmat, irodalmi művek elő- illetve utószavát, vonatkozó kommentárokat, recenziókat, cikktördítéseket és az oktatási bizottság által összeállított és az igazgatósági tanács által jóváhagyott folyóiratokat lehet csak olvasni.
- 4./ A 2-éves könyvtáros továbbképzőt végző könyvtárosok a tanulási időből szombatonként 3 órát tanulással tölthetnek.
- 5./ Olvasónapló vezetése kötelező. A tanulónapok kihasználása, a kötelező irodalom elolvasása, a tanfolyamokra való felkészülés és az olvasónaplók ellenőrzése a könyvtárvezető feladata. Az említett feladatokat nem teljesítő könyvtáros tanulási kedvezményét elveszíti.

Központi könyvtárosoknak

- 1./ A tanulónapok általában a jövőben is szombati napokon lesznek. Kivételt képez a nyilvános szolgálat, ahol szerdán és a ker. könyvtárak osztálya, ahol pénteken délelőtt olvasnak, tekintettel arra, hogy a

tanfolyamokon résztvevő könyvtárosok problémáival szombaton is fordulnak az osztály tagjaihoz, ami gátolja tanulásukat.

- 2./ A nyilvános szolgálat szerdai tanulónapján kell megtartani a raktári dolgozók raktári gyakorlatait.
- 3./ Tanulónapokon az osztályvezető által javasolt szakirodalmat, az esetenként kijelölt kötelező irodalmat, irodalmi művek elő- illetve utószavát, vonatkozó kommentárokat, recenziókat, cikksfordításokat és az oktatási bizottság által összeállított és az igazgatósági tanács által jóváhagyott folyóiratokat lehet csak olvasni.
- 4./ Az osztályvezető által kijelölt folyóiratcikkekből ismertetést osztályonként, személyenként váltakozva, minden hónap utolsó tanulónapján kell tartani. Ha az ismertetés a beszámolásra kijelölt könyvtáros hibájából elmarad, tanulónap kedvezményét elveszti. Felelős az osztályvezető.
- 5./ Olvasónapló vezetése kötelező. A tanulónapok kihasználása, a kötelező irodalom tanulmányozása, a tanfolyamokra való felkészülés és az olvasónaplók ellenőrzése az osztályvezető feladata. Az említett feladatokat nem teljesítő könyvtáros tanulási kedvezményét elveszti.
- 6./ Tanulmányról hiányozni csak az intézetvezető előzetes engedélyével lehet.

IV.

A kétéves könyvtáros továbbképző tanfolyamon résztvevők és a könyvtáros tanulók képzése a jövőben is a kerületi könyvtárak osztályának feladata.

V.

Tapasztalatcsere tudományos és közművelődési könyvtárak tanulmányozására helyben, vidéken és külföldön. A tapasztalatcsere céljának megállapítása, a tanulmányozandó könyvtárak kijelölése, az egyes osztályok igényeinek megfelelően az osztályvezetőkkel folytatott megbeszélések alapján történik. /Egy példa: a Bp. és különgyűjtő osztálya átadja tapasztalatait az illetékes vidéki könyvtáraknak a tájgyűjtemények anyagának szakszerű gyűjtésére./

Tanulmányi kirándulások. A dolgozókat érdeklő, szakmai és általános műveltségüket előmozdító tudományos intézet, intézmény, kiállítás, üzem megtekintése, később meghatározandó időben.

Igazgató.

A VILÁGPOLITIKA GÖRBE TÜKRE!

Nemzetközi karikatura kiállítás
a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban

Érdekes gyűjteményt állítottak ki két hétre a Központ lépcsőházában a tájékoztató osztály munkatársai az elmúlt fél év legfontosabb politikai eseményeinek gunyrajzaiból. Új területen próbálkoztak a világpolitika megismertetésével és szerencsés kézzel tapintottak rá arra a pontra, amelyen keresztül leginkább lehet népszerűsíteni a jelenlegi, izgalmas nemzetközi politikai eseményeket. Mert az emberek többsége valóban a szatira, az élc neveltető eszközeit szereti és ebben elsősorban a karikaturának van előnye. Évekkel ezelőtt már volt egyszer hasonló próbálkozás, amikor könyvtárunk a Szovjet Karikatura Mestereit mutatta be. A jelen kiállítás anyaga kiterjed a baráti országok és a haladó nyugati lapok karikatura termésére.

Ha azt mondjuk, hogy izgalmas az anyag, ezzel csak halványan adjuk vissza a kiállítás lényegét. Színporkázóan izgalmas anyaga harsány nevetésre ösztönzi a nézőt és ebből a szempontból "életveszélyes" a kiállítás, mert a lépcsőn felfelé, vagy lefelé haladva, bizony igen kell vigyázni nevetés közben az egyensúlyunkra. Így elsősorban csak biztos lábon álló fiataloknak, vagy igen öreg, tipegő látogatóknak ajánljuk a kiállítás megtekintését.

Maga a kiállítás bemutatása az első pillanatra igen szerénynek tűnik, mert talán éppen harsány mivoltára, a rendezők semmi díszet nem alkalmaztak a kivitelezésnél. Oka ennek elsősorban, hogy a kiállítás a központi bemutató után vándorkiállítás formájában végig fogja járni a kerületi könyvtárainkat, amelyekben az egyforma nagyságu rajzképek kiállítása a célszerű. Ezt az uniformizált szerénységet azonban bőven kárpótolja a képek eseményszerűségének fölényes meglátása a szatira görbe tükrén keresztül. Ehhez a sikeres szellemi nivóhoz igen jól simul az öt tárló érdekes könyvanyaga, a világ nagy karikatura-rajzolóinak bemutatásával.

Végül meg kell említenünk az ezuttal első ízben felhasznált minica anyag táblákat, amelyeken az egyébként is élénken ható rajzok, még jobban érvényesülnek!

/T.A./

A szerkesztésért és kiadásért Révész Ferenc igazgató felel.
Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása.
Szerkeszti és kiadja a Propaganda Osztály.